

Nationale
MILIEUDATABASE

HET FUNDAMENT VOOR DUURZAME BOUW

Protocol

Handleiding Initiëren, opstellen en peer reviewen categorie 3 data

Stichting Nationale Milieudatabase

Versie: 2.0
Datum: 20-8-2025
Plaats: Den Haag
Status: Definitief

Colofon

Titel: Handleiding Initiëren, opstellen en peer reviewen categorie 3 data

Versienummer: V2.0

Contactpersoon: Nicoline Opbroek

Organisatie: Stichting Nationale Milieudatabase

Bijlage(n): Template standaard rapportageformat categorie 3 (Word bestand)
Toetsingstabel categorie 3 (Excel bestand)
Categorie 3 invoer en rekenblad (Excel bestand)

Documentbeheer

Datum	Versie	Auteur	Opmerkingen
20-08-2025	2.0	Nicoline Opbroek	Algehele update en samenvoegen enkele voorgaande protocollen

Inhoud

1.	Inleiding	4
2.	Algemene informatie	5
2.1	Rol Stichting NMD	5
2.2	Initiatiefase	5
2.3	Data verzamelen en LCA opstellen	5
2.4	Peer reviewen.....	6
2.5	Representatieve, kwalitatief goede data.....	6
2.6	Voldoende differentiatie in varianten.....	6
2.7	Zelfstandig leesbare, uniforme LCA rapporten	6
3.	Vaststellen uitgangspunten.....	8
3.1	Functionele eenheid	8
3.2	Levensduur.....	9
4.	Datakwaliteit	10
4.1	Representativiteit en compleetheid	10
4.2	Eisen aan achtergronddata.....	11
4.3	Resultaten.....	11
5.	Naamgeving en toelichting	13
5.1	Naamgeving GWW.....	13
5.2	Naamgeving B&U.....	14
5.3	Toelichting milieuverklaring.....	16
6.	Standaard rapportageformat categorie 3 milieuverklaringen	17
7.	Procedure peer review	18
	Bijlagen.....	19
	Template standaard rapportageformat categorie 3	19
	Toetsingstabel categorie 3.....	19
	Categorie 3 invoer en rekenblad	19

1. Inleiding

Stichting NMD is verantwoordelijk voor het opstellen en onderhouden van categorie 3 milieuverklaringen. Het is daarbij belangrijk dat deze milieuverklaringen consistent worden opgesteld. Om meer uniformiteit aan te brengen is een gestructureerd proces opgezet. Dit proces start bij het initiëren van nieuwe milieuverklaringen en loopt door in het verzamelen van data, het opstellen van LCA's en het peer reviewen hiervan. Daarna wordt de data ingevoerd, nogmaals gereviewd en gepubliceerd. Na publicatie start de beheerfase.

Over dit protocol

In onderstaande figuur is het huidige proces van milieudata tot milieuverklaring categorie 3 weergegeven, waarbij het voorliggende protocol zich focust op de groen gearceerde processtappen: *Initiëren, opstellen en peer reviewen*.

2. Algemene informatie

2.1 Rol Stichting NMD

Stichting NMD is de beheerder van categorie 3(a) milieuverklaringen en is de regisseur voor het opstellen, publiceren, en updaten van categorie 3 milieuverklaringen, bijvoorbeeld wanneer er milieuverklaringen ontbreken, onvolledig of verouderd zijn. Stichting NMD verzamelt en bundelt de initiatieven en feedback vanuit de markt via verschillende kanalen, en voert het project om categorie 3 milieuverklaringen op te stellen en/of te updaten namens de initiatiefnemer uit door een projectleider aan te stellen en door opdrachtgever te zijn. Stichting NMD stelt, in overleg met de initiatiefnemer, selectiecriteria voor uitvoerende partijen op en zorgt voor selectie en contractering.

2.2 Initiatiefase

Voor categorie 3 milieuverklaringen is er altijd een partij die het initiatief neemt om nieuwe data op te laten stellen. De initiatiefnemers voor categorie 3 milieuverklaringen zijn beperkt tot overheidsinstanties. Om te komen tot nieuwe/gewijzigde categorie 3 milieuverklaringen heeft de initiatiefnemer de volgende verantwoordelijkheden:

- Feedback verzamelen over ontbrekende, verouderde of onvolledige milieuverklaringen;
- Duidelijk formuleren van de wensen (t.a.v. het eindresultaat) voor de specifieke opdracht;
- Meedenken over budget en prioriteit;
- Inhoudelijk input geven tijdens de opdracht (door bijv. aanwezig te zijn bij relevante overleggen, informatie binnen eigen organisatie en/of netwerk op te halen, rapporten te reviewen);
- Samenwerken met Stichting NMD, ook als het LCA-bureau niet via Stichting NMD wordt ingehuurd;
- Door Stichting NMD opgestelde protocollen rondom categorie 3 data moeten altijd worden gevolgd;
- Na publicatie feedback blijven verzamelen over betreffende milieuverklaringen.

2.3 Data verzamelen en LCA opstellen

Stichting NMD of een overheidsinstantie geeft een LCA opstellende partij met relevante expertise, hierna genoemd 'LCA-bureau', opdracht om milieudata voor bouwproducten en processen te verzamelen. Dit wordt ook wel de LCA-inventarisatie genoemd. Het verzamelen van de samenstelling van producten en bijbehorende uitgangspunten vormen de basis van de categorie 3 milieuverklaring. Deze inventarisatie wordt vervolgens gekoppeld aan milieuprofielen om de milieu-impact te bepalen en inzichtelijk te maken. Categorie 3 data zijn altijd opgebouwd op basis van generieke milieuprofielen, wat betekent dat enkel de NMD-processendatabase gebruikt mag worden. Indien noodzakelijk voor een

categorie 3 milieuverklaring, kunnen wel nieuwe processen aan de NMD-processendatabase worden toegevoegd. Het modelleren van het productsysteem wordt gedaan in een Exceltool genaamd 'Categorie 3 invoer en rekenblad', aangeleverd door Stichting NMD. De output van de softwaretool, c.q. milieudata per proces/fase, wordt gerapporteerd in een achtergrond- of moederrapport. Dit is een van de deliverables van de LCA-uitvoerder aan de opdrachtgever.

2.4 Peer reviewen

Bij categorie 3 data wordt het LCA-rapport altijd gecontroleerd door een tweede, onafhankelijk LCA-bureau (peer review). Deze controle is enigszins vergelijkbaar met de gebruikelijke toetsing van een categorie 1 en 2 LCA conform het NMD-Toetsingsprotocol, maar maakt voor de peer review gebruik van een aangepaste Toetsingstabel speciaal voor categorie 3 data.

2.5 Representatieve, kwalitatief goede data

De categorie 3 milieuverklaringen dienen gebruik te maken van representatieve en kwalitatief hoogstaande data. Kritische beschouwing van de gebruikte basisprofielen en de verwerkingsscenario's einde leven is hier een onderdeel van. De 30% opslag-regel is geen reden om de LCA-data minder zorgvuldig op te stellen dan categorie 1 of 2 data. De uitvoerende partij dient daarnaast relevante expertise te hebben om de kwaliteit en representativiteit van data te kunnen borgen.

2.6 Voldoende differentiatie in varianten

Voor categorie 3 is het doel om te beschikken over de volgende typen data:

- De meest voorkomende varianten (bij opdrachtgevers), om goede berekeningen mogelijk te maken voor allerlei typen projecten;
- De (meest) duurzame varianten, om inzicht te krijgen in wat haalbaar en realistisch is;
- Niet-duurzame varianten, om te voorkomen dat marktpartijen die niet innoveren door gebrek aan dergelijke data gebruik kunnen maken van een gemiddelde met gedeeltelijk duurzame oplossingen.

2.7 Zelfstandig leesbare, uniforme LCA rapporten

Het is belangrijk dat opgestelde categorie 3 LCA rapporten voldoen aan de volgende eisen:

- Uitgangspunten moeten transparant en verifieerbaar zijn vastgelegd.
- Opgeleverde LCA rapporten moeten zelfstandig leesbaar zijn met een duidelijke koppeling naar de milieuverklaringen in de NMD (bijv. de naamgeving in het rapport komt overeen met naamgeving in de NMD).

- De rapporten moeten voor lezers met beperkte technische expertise van het onderwerp en lezers met beperkte LCA-kennis leesbaar zijn, maar voor experts voldoende informatie bevatten om de uitgangspunten te kunnen beoordelen.

3. Vaststellen uitgangspunten

De datastructuur van de NMD is gebaseerd op de functies die een bouwwerk moet leveren. Alle verplichte en optionele functies zijn beschreven in de vorm van functionele beschrijvingen en opgedeeld in zogenoemde hoofdelementen (verder 'elementen' genoemd), geclassificeerd als NL-SfB, RAW, Processen en Energie.

3.1 Functionele eenheid

Voor de keuze van de functionele eenheid van het product dient aangesloten te worden bij de functionele beschrijvingen en de structuur van ordening in de NMD. Het uitgangspunt voor het vaststellen van de functionele eenheid is het aanhouden van het element en component waarbinnen het product valt. Als in de praktijk wordt gerekend met een andere eenheid, waardoor de functionele eenheid niet "logisch" en/of praktisch toepasbaar is, mag hiervan worden afgeweken. Er wordt eerst bekeken of er vergelijkbare producten in de NMD beschikbaar zijn en wat daarvan de functionele eenheid is. Als hier geen duidelijkheid over de te hanteren functionele eenheid uitkomt, dient er contact opgenomen te worden met de NMD.

Stapsgewijs worden de volgende processen (in volgorde van prioritering) uitgevoerd om de functionele eenheid vast te stellen:

- Wat is de functionele eenheid van het element of component waarbinnen het product valt? (Zie het bestand 'Functionele Beschrijvingen' op de website van Stichting NMD)
- Zijn er vergelijkbare producten beschikbaar in de NMD en wat is de functionele eenheid?
- Met welke eenheid wordt er in projecten (bijv. in de kostencalculatie) gerekend voor het product?

De onderbouwing die uit deze 3 stappen wordt verkregen, dient te worden vastgelegd bij de functionele eenheid in het achterliggende LCA-rapport van de categorie 3 milieuverklaring.

Voorbeeld Rioolbuis:

- *Valt onder element 25 (Leidingwerken) met functionele eenheid m1*
- *Vergelijkbare producten in de NMD in meters*
- *Wordt in projecten berekend in meters*

Uitkomst: Functionele eenheid is strekkende meter (m1)

De functionele eenheid dient beschikbaar te zijn inclusief cruciale omrekeninformatie (dimensies, gewicht & dichtheid), zodat er om- en doorrekeningen kunnen worden

uitgevoerd indien dit mogelijk is¹. De vaste parameters die in ieder geval vastgelegd moeten worden bij het opstellen van een categorie 3 milieuverklaring zijn:

- Standaard dimensies (uitgedrukt in meter)
 - a. Lengte
 - b. Breedte
 - c. Hoogte
 - d. (Binnen- of buiten)diameter²
 - e. Wanddikte
- Gewicht van Functionele Eenheid (uitgedrukt in kg)
- Dichtheden van het materiaal (uitgedrukt in kg per m³)
 - a. Wanneer het een samengesteld product betreft, dienen alle gehanteerde dichtheden beschreven te zijn voor de materialen welke minimaal 5% van het totale gewicht van het product omvatten.

Voorbeeld standaard dimensies Rioolbuis:

- *Lengte : 1 m*
- *Breedte : N.v.t.*
- *Hoogte : N.v.t.*
- *Binnendiameter : 1 m*
- *Wanddikte 0,120 m*
- *Gewicht van Functionele Eenheid : 1488 kg*
- *Dichtheden : 2340 kg/m³ betonmortel C30/37 CEM III*

3.2 Levensduur

Voor categorie 3 data wordt altijd gerekend met de referentielevensduur zoals benoemd in paragraaf 2.6.3.4 van de Bepalingsmethode. Indien deze waarde niet representatief is kan in overleg met Stichting NMD worden afgeweken. Indien hierbij blijkt dat er uit de bronnen verschillende gemiddelde levensduren gekozen kunnen worden (bijv. 10 of 20 jaar) dient vanuit het voorzorgsprincipe uitgegaan te worden van de laagste levensduur (in dit geval 10 jaar).

Indien de levensduur toepassingsafhankelijk is van één type product (bijv. een hulpstuk gaat 50 jaar mee bij een waterleiding, maar 100 jaar bij een gasleiding) dienen er twee aparte milieuverklaringen te worden opgesteld.

¹ Voor sommige samengestelde milieuverklaringen die per stuk zijn uitgewerkt is het niet mogelijk om de cruciale dimensies gestructureerd vast te leggen en om te rekenen naar een andere eenheid.

² De vaststelling van de diameter (binnenkant of buitenkant) verschilt per toepassing of product. Voor de vaststelling van de diameter dient uitgegaan te worden van de technische standaarden (productinformatie, bestek etc.) die gebruikt worden voor het desbetreffende product. Bij de omschrijving dient te worden aangegeven om welk type diameter het gaat.

4. Datakwaliteit

Bij het maken van berekeningen en opstellen van rapporten dient rekening te worden gehouden met de onderstaande kwaliteitseisen die aan categorie 3 data worden gesteld, welke zijn gebaseerd op de Bepalingsmethode.

4.1 Representativiteit en compleetheid

Representativiteit bronnen

Voor de gegevensverzameling dient uitgegaan te worden van generieke/gemiddelde producten en processen (niet merkgebonden), die representatief zijn voor het product. Per module dienen de gebruikte bronnen en uitgangspunten beschreven te worden en de keuzes onderbouwd. De uitgangspunten en bronnen dienen gecontroleerd te worden door de Peer Reviewer (i.s.m. initiatiefnemer) op representativiteit en zijn gebaseerd op een van de volgende soorten data:

- Forfaitaire achtergrondprocessen, transportafstanden en scenario's conform de NMD Bepalingsmethode ;
- Deskresearch, minimaal 2 verschillende gedocumenteerde en vastgelegde bronnen indien beschikbaar;
- Expert judgement: praktijkinformatie (GWW-kennis) vanuit een ingenieursbureau, aannemer, opdrachtgever en/of producent met daarbij een korte onderbouwing van de achtergrond van de expert. Minimaal 2 verschillende bronnen indien beschikbaar;
- In het kader van consistentie dient er een controle plaats te vinden met vergelijkbare categorie 3 milieuverklaringen in de keuze van basisprocessen, aanleg- en sloopscenario's. Dit dient, indien relevant, beschreven te zijn in het rapport. Indien twee bronnen ver uit elkaar liggen moet het meest conservatieve uitgangspunt gekozen worden.

Compleetheid economische stromen

Alle stromen moeten worden gekwalificeerd. De stromen die naar verwachting relevant zijn voor het milieuprofiel van het proces moeten worden gekwantificeerd.

Technologische representativiteit

Het meest representatieve proces moet worden geselecteerd.

Voorbeeld:

Wanneer er voor het verbranden van PE aan algemeen proces voor een mix van plastics en een specifiek proces voor PE beschikbaar is, heeft de laatste de voorkeur.

4.2 Eisen aan achtergronddata

De volgende eisen worden gesteld aan achtergronddata:

Forfaitaire waarden

Er wordt, zoals genoemd in paragraaf 2.6.3.6 van de Bepalingsmethode, uitgegaan van de volgende forfaitaire waarden:

- Afvalscenario conform de van kracht zijnde forfaitaire waarden voor verwerkingsscenario's einde leven uit de Bepalingsmethode;
- Transportafstanden A4 en C2;
- Transportmiddelen, waarbij onderbouwd kan worden afgeweken;
- Energieopwekkingsprocessen;
- Verlies in de vorm van bouwafval;
- Verbranding in een afvalverbrandingsinstallatie (AVI).

NMD-basisprocessendatabase

Voor de gebruikte processen dient uitgegaan te worden van de processen uit de NMD-basisprocessendatabase. Hierbij dient te zijn onderbouwd waarom de processen representatief zijn.

Indien een basisproces mist in de NMD-basisprocessendatabase, dient dit in het rapport te worden aangegeven en onderbouwd waarom het gekozen proces het meest representatief is. Separaat dient dit te worden gemeld bij stichting NMD, zodat het ontbrekende proces, wanneer geaccordeerd, kan worden toegevoegd in de NMD-basisprocessendatabase door de beheerder.

Specifieke forfaitaire afvalscenario's

Zowel voor bestaande als nieuwe categorie 3 data kunnen andere, of meer specifieke forfaitaire afvalscenario's worden voorgesteld aan stichting NMD die het aan de Technische Inhoudelijke Commissie (TIC) voorlegt om een besluit te nemen. Wanneer het voorstel geaccordeerd is, dan zal de aangepaste of extra forfaitaire afvalscenario's opgenomen worden in de daarvoor bestemde tabel op de website van NMD en in de Bepalingsmethode.

Let op: De besluitvorming en implementatie hiervan kan enkele maanden duren, waarna de afronding van de review en invoer pas kan plaatsvinden. Belangrijk om dit voorafgaand of tijdig in het project duidelijk te hebben.

4.3 Resultaten

Gekarakteriseerde en gewogen resultaten

Het LCA-achtergrondrapport en/of het NMD Platform bevat de gekarakteriseerde en gewogen resultaten, waarbij de uitgebreide resultaten, per EN 15804 module, zijn opgenomen:

- Tabellen met gekarakteriseerde resultaten, inclusief 'somkolommen' en 'somregels' waarin de MKI-waarden worden weergegeven voor de milieuverklaring.
- Het milieuprofiel bestaat uit impactcategorieën van set 1 en 2 die zijn genoemd in paragraaf 2.6.5 van de Bepalingsmethode.

Duiding van de resultaten (zwaartepuntanalyse)

Het LCA-achtergrondrapport en/of NMD Platform bevat een duiding van de resultaten door middel van een zwaartepuntanalyse in grafiekvorm, waarbij de volgende elementen aanwezig moeten zijn:

- Welke levensfasen het meeste bijdragen aan de gewogen rekenresultaten
- Welke processen het meest bijdragen aan de gewogen rekenresultaten
 - In geval het een proces(kaart) buiten de productiefase (A1-A3) betreft, dient deze uitgesplitst en besproken te worden.
- Licht toe hoe relevant de bijdrage van deze module D aan de totaalscore is, en welk materiaal hierin de grootste rol speelt.

Gevoeligheidsanalyse

Indien de LCA opsteller of peer reviewer vermoedt dat keuzes en aannames zijn gemaakt waardoor er verschillen kunnen treden die groter zijn dan 20% op MKI, o.b.v. zijn expert judgement en/of in overleg met de initiatiefnemer en Stichting NMD, dient er een gevoeligheidsanalyse plaats te vinden. Belangrijke keuzes / aannames met doorgaans een grote invloed op het resultaat zijn:

- Levensduur
- Grondstoffen (herkomst & aandeel secundair)
- Productieproces (energieverbruik & afval)
- Wijze van aanleg of sloop

Aanvullend dient er in de volgende scenario's een gevoeligheidsanalyse te worden gemaakt:

- Indien er meer specifieke (forfaitaire) verwerkingsscenario's einde leven worden voorgesteld en toegepast, dan dient het resultaat hiervan met een gevoeligheidsanalyse inzichtelijk te worden gemaakt.
- Indien een specifiek basisproces niet beschikbaar is in de NMD-basisprocessendatabase, dan dient het resultaat van het alternatief in de gevoeligheidsanalyse inzichtelijk te worden gemaakt.

Wanneer dit niet het geval is, dient de tekst bij "geen gevoeligheidsanalyse" opgenomen te worden uit het standaardrapportageformat.

5. Naamgeving en toelichting

Voor de naamgeving is het van belang dat de gekozen naam voor de milieuverklaring een duidelijke, op zichzelf staande naam is die nog niet voorkomt in de NMD. Hiervoor is een vast stramien opgesteld, waarin ook is vastgesteld welke onderdelen onder de toelichting vallen. Randvoorwaarde is dat de productnaam en toelichting in het achterliggende LCA-rapport van de categorie 3 milieuverklaring 1-op-1 hetzelfde zijn als in de ingevoerde categorie 3 milieuverklaring in de NMD.

5.1 Naamgeving GWW

Productnaam

De productnaam moet een op zichzelf staande naam zijn die het type product duidelijk weergeeft. Het vaste stramien voor de categorie 3 milieuverklaringen GWW is als volgt:

Naam product(onderdeel), type materiaal en relevante specificatie, (relevante dimensies)

Voorbeeld standaard dimensies Rioolbuis:

Rioolbuis, beton met 20% granulaat & CEM IIIB (binnendiameter 600mm, wanddikte 12mm)

Voorbeeld standaard dimensies Rioolbuis:

Rioolbuis, beton met 20% granulaat & CEM IIIB (binnendiameter 600mm, wanddikte 12mm)

Om te komen tot de productnaam dienen de volgende stappen te worden doorlopen:

- Inventariseer voor de naam product(onderdeel) de namen van reeds bestaande milieuverklaringen EN milieuverklaringen die reeds worden opgesteld en nog niet zijn opgenomen in de database. Dit ter voorkoming van overlap en verwarring.
 - Zoek in de viewer van de NMD naar vergelijkbare naamgeving voor het product.
 - Wanneer het een variatie betreft op een reeds bestaande milieuverklaring: aansluiten bij de naamgeving van de reeds bestaande milieuverklaring.

Voorbeeld:

Een kunststof rioolbuis wordt naast de reeds bestaande betonnen rioolbuis opgesteld, dan is de naamgeving als volgt:

Rioolbuis, kunststof PP met 20% recycalaat, (binnendiameter 600mm, wanddikte 8mm)

- Wanneer het een deelproduct betreft dat specifiek is opgesteld voor een hoofdproduct (en enkel van toepassing is voor het hoofdproduct) dient de naam van het hoofdproduct voor de “naam productonderdeel” geplaatst te worden.

Voorbeeld:

Geluidsscherm spoor, paneel, aluminium (hoogte 3 meter)

Analyseer of er al een deelproduct is opgenomen in de NMD en/of deze van toepassing is voor de op te stellen milieuverklaring om de verscheidenheid aan unieke deelproducten en milieuverklaringen te voorkomen.

- Stel op basis van de inventarisatie een duidelijke, op zichzelf staande en consistente naam product(onderdeel) vast.
 - Vermeld achter de naam product(onderdeel) het type materiaal van het product.
 - Indien de milieuverklaring bestaat uit meerdere type materialen dient dit met een “/” te worden opgesomd van grootste naar kleinste aandeel in gewicht van het product(onderdeel). Alleen de type materialen welke minimaal 5% van het totale gewicht van het product omvatten worden opgegeven.

Voorbeeld:

Rioolbuis, beton/EPDM, (diameter 600mm, wanddikte 12mm)

- Vermeld achter het type materiaal tussen haakjes de dimensie(s), enkel voor de dimensies die voor variatie zorgen voor een product(onderdeel).

Voorbeeld: Gebruik hiervoor de standaard dimensies uit hoofdstuk Fout!

Verwijzingsbron niet gevonden.:

- Lengte
- Breedte
- Hoogte
- Diameter
- Wanddikte
- Indien het een schaalbare kaart betreft, dan dient de range opgenomen te worden in de naamgeving, voor alle dimensies waarop geschaald is.

Voorbeeld:

Rioolbuis, beton (diameter 600 - 1000mm, wanddikte 12mm)

Bij een rioolbuis is de lengte niet van belang aangezien het de functionele eenheid betreft, echter de diameter en wanddikte wel.

5.2 Naamgeving B&U

Het is zoeken naar de balans tussen de hoeveelheid informatie in en de hanteerbaarheid van de naam. Dit in samenhang met de informatie in de toelichting. Voor beiden geldt dat het zinvol is om zoveel mogelijk een vast format aan te houden en te werken met beknopte/staccato teksten.

Kanttekening is dat het altijd meenemen van alle onderscheidende aspecten tot slecht te hanteren (lange) namen leidt. De ervaring leert dat er per element / productgroep een

verschil bestaat in de relevantie van de onderscheidende aspecten. De afspraak is dat de naam zo kort als mogelijk gehouden wordt en alleen de kenmerken opgenomen worden die onderscheidend zijn.

Algemene opbouw

De naam wordt opgebouwd op basis van een aantal vaste onderdelen, die altijd in een vaste volgorde opgenomen worden. Deze onderdelen worden gescheiden met een puntkomma ';'. Omdat dit de hoofdingeling betreft wordt de puntkomma altijd gevolgd door een spatie. Per onderdeel is een verdere specificatie mogelijk. De specificatie is herkenbaar doordat het tussen haken is geplaatst. Zijn er meerdere specificaties dan worden deze gescheiden met een komma ','. Hier wordt geen spatie gebruikt.

Start met element

Er wordt altijd gestart met het element, bijvoorbeeld 'raam' of 'breedplaatvloer'. Welke variant het betreft is herkenbaar aan de specificatie (dus tussen haakjes) achter het type product '('. Mogelijk relevante specificaties zijn materialisatie (bijvoorbeeld 'hout'), afmetingen, sterkteklassen (bijvoorbeeld 'C30/37') of verschijningsvorm (bijvoorbeeld 'rond').

Voorbeeld:

- *Raam (hout) – compleet; kozijn (hout)&afdichting (EPDM)*
- *In-het-werk-gestorte vloer – 200mm (C30/37); incl. wapening; excl. isolatie [kN/m²: 1,75–5,00]*

Gevolgd door specificatie van element

Na het element wordt gespecificeerd of het gaat om een compleet product dat het gehele element afdekt (te herkennen aan '– compleet') of om product dat slechts een deel van het element afdekt (bijvoorbeeld 'Deur – kozijn'). Ook hier zijn soms specificaties tussen haakjes toegevoegd.

Voorbeeld:

- *Raam (hout) – compleet; kozijn (hout)&afdichting (EPDM)*
- *Raam (hout) – kozijn (zachthout); incl. glaslat&nagels&verf*

Gevolgd door de scope van de milieuverklaring

Als extra toevoeging wordt aangegeven wat er wel (aangeven met incl.) of juist niet (aangegeven met excl.) binnen de scope van de milieuverklaring valt. Bij inclusief gaat het vaak om meerdere items. Hier worden de meest relevante items in de naam opgenomen en een volledig overzicht in de toelichting. Wanneer er geen incl. of excl. staat, geeft dit veld een verduidelijking van in welke componenten de variatie zit. Voor de opsomming wordt een sommatieteken '&' gebruikt zonder spatie. Een voorbeeld is 'incl. profiel&beglazing&H&S'. Bij exclusief gaat het vooral om het duidelijk te maken dat er een aanvullend product nodig

is. Een voorbeeld is 'kanaalplaat; excl. druklaag'. Ook hier zijn soms specificaties tussen haakjes toegevoegd.

Voorbeeld:

- *Raam (hout) - compleet; kozijn (hout)&afdichting (EPDM)*
- *In-het-werk-gestorte vloer – 200mm (C30/37); incl. wapening; excl. isolatie [kN/m²: 1,75-5,00]*

Schaling als afsluiting

Als laatste wordt, indien van toepassing, tussen rechte halen gezet '[]'. Is er geen schalingsmogelijkheid dan wordt dit niet vermeldt (ontbreekt in de naam). Van de schalingskarakteristieken wordt alleen de grootte en het bereik, inclusief eenheid opgenomen. Het kan ook om 2 grootteheden gaan. Een voorbeeld is [b:150-250mm, h:150-300mm]. De standaardwaarde (ongeschaald product) is zichtbaar in de rekeninstrumenten en wordt vermeld in de toelichting, samen met andere karakteristieken.

Voorbeeld:

- *In-het-werk-gestorte vloer – 200mm (C30/37); incl. wapening; excl. isolatie [kN/m²: 1,75-5,00]*

5.3 Toelichting milieuverklaring

De toelichting van de milieuverklaring in het LCA-rapport dient aan de volgende punten voldoen:

- Korte omschrijving van het product met daarin de gehanteerde uitgangspunten en belangrijke kenmerken.
- Toepassing in het bouwwerk
- Functionele eenheid
- Levensduur (jaar)
- Schaling (indien van toepassing)
 - De standaard schalingsmaat (gebruikte hoeveelheid), inclusief eenheden
 - De minimale en maximale schalingsmaat, inclusief eenheden
 - De productonderdelen waarop de schaling van toepassing is
- Gewicht (kg) van product per Functionele Eenheid (FE)
- Relevante dimensies: Dichtheden (kg/m³), lengte (m), breedte (m), hoogte (m), (Buiten of binnen) diameter (m), wanddikte (m)

6. Standaard rapportageformat categorie 3 milieuverklaringen

Voor het documenteren van categorie 3 data dient het vigerende standaardformat gebruikt te worden, waarin de regels voor versiebeheer, updates, de opbouw en berekeningen van de milieuverklaringen opgenomen zijn. Het format mag niet aangepast worden en alle onderdelen dienen ingevuld te zijn, tenzij goed onderbouwd waarom niet. Het format wordt bij iedere nieuwe opdracht aangeleverd door Stichting NMD.

Aanvullende bepalingen:

- Wanneer een milieuverklaring wordt geüpdatet, gelden voor deze milieuverklaring de meest recente bepalingen inclusief documentatie. Dit dient in alle paragrafen (indien van toepassing) aangepast te worden voor de desbetreffende milieuverklaring/deelproduct.
- Wanneer er verschillende versies van NMD-basisprocessendatabase, Ecoinvent en/of Bepalingsmethode zijn gehanteerd voor de milieuverklaringen in het rapport (bijv. als er milieuverklaringen op een later moment zijn toegevoegd), dient dit hier duidelijk te zijn aangegeven welke milieuverklaringen zijn opgesteld met de desbetreffende versie. Dit kan middels een wijzigingsregister en een overzichtstabel welke milieuverklaringen met welke Ecoinvent/NMD-basisprocessendatabase versie zijn opgesteld.

7. Procedure peer review

Bij het opstellen van categorie 3 milieuverklaringen GWW is het verplicht om een peer review te laten uitvoeren door een tweede, onafhankelijk LCA-bureau. Pas na deze review kan overgegaan worden tot het aanmelden en invoeren van de milieuverklaring in de NMD. Middels dit 4-ogenprincipe is geborgd dat de (vaste) uitgangspunten, onderbouwingen en berekeningen aan de gestelde kwaliteitseisen voldoen. Dit zorgt voor een hogere datakwaliteiten en kan inconsistenties in de LCA-rapporten en de NMD in een vroeg stadium kan voorkomen.

Voor de uitwerking voor de review is een “Toetsingstabel categorie 3” opgesteld. Deze is als Excel bijstand bijgevoegd als Bijlage. Deze toetsingstabel dient gehanteerd en ingevuld te worden. Wanneer het een update betreft van een bestaande milieuverklaring, dient aangegeven te worden welke onderdelen van de categorie 3 milieuverklaring zijn aangepast in het concept LCA-rapport.

Bijlagen

Template standaard rapportageformat categorie 3

Toetsingstabel categorie 3

Categorie 3 invoer en rekenblad

